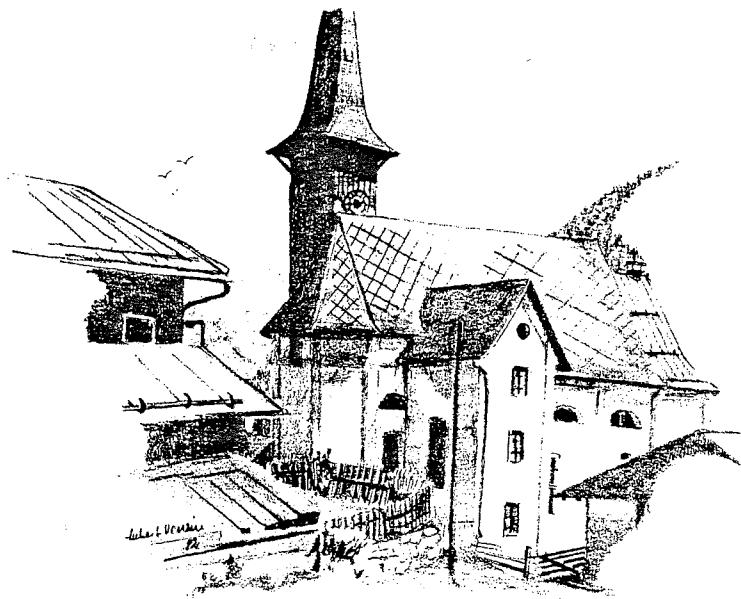

PLEIV TUJETSCH

RAPPORT 1982/83

INVITAZIUN

alla radunonza generala dalla pleiv da Tujetsch, ch'ei fixada sin mesiamma, ils 25 da matg 1983, allas 20.15 ell'aula da scola a Sedrun

---

- Tractandas:
1. Protocol
  2. Elecziun da dus dumbravuschs
  3. Rapport dil president dalla pleiv
  4. Rapport dil president dil cussegl pastoral
  5. Rapport da quen 1982
  6. Rapport dils revisurs
  7. Preventiv 1983/84
  8. Elecziun dils commembers dalla suprastonza e dils revisurs
  9. Varia

RAPPORT ANNUAL 1982/83

Suprastonza dalla pleiv: Schmid Theophil, president
Monn Gion Battesta, vicepresident
Cavegn Richard, cassier
Vinzens Maria Barla, actuara
Cathomas Ignazi, assessor

Commembers ex officio: Rev. Sur Giusep Cathomas
Rev. Sur Benedetg Baselgia

Revisurs da quen: Berther Conrad
Cavegn Rudolf

Suppleants dils revisurs: Schmid Robert
Gamboni Stanislaus

Sche nus schein reviver ils fatgs ed evenements da nossa
pleiv digl onn vargau, sch'astgein taxar quel ed il trienni
vargau (1979/82) sco ina perioda ruasseivla e fritegeivla,
che porscha sattisfazzion a tut tgi che luvrav per quell'
instituziun. Il Segner ha preservau nies pievel da pli
grondas disgrazias e pitgiras. Siu maun patern ha benediu
nossa lavur. Quest cuort rapport duei dar ina survista
dalla lavur el ravugl dalla suprastonza dalla pleiv e cheu-
tras accumpignar il quen annual per 1982/83.

Activitat dalla suprastonza

Radunanza da pleiv	1
Radunanzas dalla suprastonza	8
Sedutas parzialas	6

Concernent la renovaziun exteriura dalla baselgia parochiala s. Vigeli a Sedrun savein nus desister d'in pli liung rapport,
essend quel cumparius en nr. 93 dalla "Gasetta Romontscha"
ils 23.11.1982. Tuttina lessen nus aunc admetter il duiu
engraziament. Quel meretta en emprema lingia nies aultreveriu
augsegner, Sur Giusep Cathomas ed igl ugau-baselgia Leci
Jacomet. Cordial e sincer engraziament als numerus benefac-
turs ed alla cummissiun administrativa dalla baselgia ca-
tolica dil Grischun per lur contribuziun. Nus engraziein
allas autoritads executivas e legislativas dalla vischnaunca
da Tujetsch per ils spontan agids e la buna collaboraziun
tier la renovaziun da baselgia e clutger. Vegli Dieus re-
munerar tut tgi che ha gidau e segida vinavon da dar alla
baselgia da s. Vigeli in niev e dign vestgiu.

Ils 22 d'uost 1982, in bellezia di da stad, ei in grond diember da pelegrins serimnaus a s. Brida sper la caputta per assister al survetsch divin ed alla benedcziu dil sanctuari renovau. En sia allocaziun menzionescha igl augsegner, Sur Benedetg Baselgia, la historia da quella caputta. El selegra d'astgar beneventar tons pelegrins, el engrazia cordialmein a tut quels, che han gida e contribui al reussir da quella schi bein gartiada renovaziun. Pulent'e gromma, ligiongias barsadas ed otras spisas e bibrondas han buca mo dustau fom e seit, mobein era augmentau grondamein la buna luna dils pelegrins e purtau in pulit recav schuber.

Ulteriuras preparaziuns vegn ei fatg per la renovaziun dalla caputta s. Giusep a Bugnei, per entginas midadas vid la caputta da s. Clau a Tschamut (esch niev, finiastras etc.) e per la renovaziun exteriura dalla baselgia s. Giachen a Rueras.

Il quen annual. Tier la taglia da cultus ha ei dau neginas midadas. Quella importa 40 frs per personas sur 20 onns ed 8 % digl importa dalla taglia cantunala. Il preventiv per 1982/83 quintava cun entradas ed expensas ulivadas. Entginas expensas extrordinarias sco alzament da pagas, conpart vid ils cuosts dalla via da quartier a Selva, installaziun d'ina pegna nova en casa parvenda a Sedrun, revisiun da 2 tancs d'iel, contribuziuns per serenera, canalisaziun, cuosts da midadas e reparaturas en casa parvenda veglia a Sedrun, contribuziun per l'ediziun "Baselgias e caputtas Tujetsch" e per cuosts d'inventarisaziun dils beins culturas han effectuau il deficit mussaus ora el quen.

Empau lavur supplementara en connex cun l'arrundaziun e megliuraziun ed in tec fastedis ha la repartizion dils beins dallas differentas fundaziuns (baselgias, caputtas, parvendas, caplanias e calustrias) dau. La pleiv ei bein administratura dallas fundaziuns, denton mai proprietaria dils beins da quella. Ord quei motiv pretenda igl ordinariat episcopal, che l'impurtaziun el cudisch funsil daventi separadamein per mintga fundaziun.

Nos morts: Quater fideivels ed attaschai survients da nossa pleiv ein vegni clamai tiel Segner. Ils 29 d'avrel 1982 ha il premurau ugau e caluster dalla caputta da Nossadunna, Martin Schmid, priu nunspetgadamein cumiau da quest mund. Duront biars onns ha el adempliu siu uffeci cun tutta premura e per cumpleina cuntentientscha da nus tut. Cordial engraziamenti per siu engaschi e survetsch pastoral. Nus lein mantener il Martin en buna memoria sco bien carstgaun e giavischein ad el la pasch eterna.

Ils 18 d'uost 1982 ha in grond diember da pievel accum-pignau alla fossa nies preziau convischin e hotelier Christian Berther-Rhyner. Duront ils davos 10 onns ha el surviu alla pleiv sco survigilader ed ordinader ella baselgia parochiala a Sedrun e quei cun capientscha e ruasseivladad admirabla. Dieus paghi per tut Tes buns survetschs e per Tiu bien exempl.

Sur Giusep Durschei

Tut consterni havein nus enderschiiu ils 4 da schaner 1983 dalla mort da nies anterius car augsegner Sur Giusep Durschei. En miu cuort rapport desistel jeu sapientiva-mein da descriver il cuors dalla veta dil car defunct, essend quel gia menzionaus a caschun dil riug da bara, ella "Gasetta Romontscha" e tier otras occasiuns. Jeu sesrestrengschel cuortamein sin l'activitat ella pleiv da Tujetsch.

Ils 12 d'avrel 1948, per la fiasta dil bien pastur, ei Sur Giusep Durschei vegnius installaus sco plevon da Tujetsch. -Tujetsch ei daventaus per el e la cara sora Ursulina sia secunda patria-. Cheu ha el luvrau e pastorau fritgeivlamein duront 28 onns. El decuors da quels 3 decennis ha ei dau midadas radicalas en nossa regiun, segir pli grondas ch'enteifer tschentaners avon. Jeu patratgel al svilup turistic, tecnic, social ed economic. Nus tuts savein, ch'era la veta religiosa e culturala ei vegnida influenzada da quei svilup. Il secund concil vatican ha decretau bia midadas. Pils augsegners eisi buc'adina stau lev da s'adaptar allas prescripziuns novas. Denton, Sur Giusep fuva in um sabi, intelligent e da profunda cardientscha. El ha immediat capiu ed acceptau las directivas dil secund concil vatican ed steva cun cor ed olma davos quellas annunziond nunstunclenteivla-mein al pievel tuatschin tuttas midadas e novaziuns. Duront ses 28 onns da pastoraziun ha Sur Giusep giu 833 battens, 293 sepulturas, 313 lètgts e 628 affons da creisma. Enteifer quels onns vein nus giu 6 messas nuvialas ed 8 giuvnas ein entradas en claustra. Sur Giusep ei stau in um da bien exempl, in spiritual, che ha adempliu en tut e dapertut cunscienciusamein e cun grond success sia missiun. Il pievel tuatschin vegn a salvar el en buna memoria. Il Segner vegli dar a nies car augsegner ed a sia sora Ursulina la pagaglia meritada. Els rauassien en pasch.

Scolast Toni Hendry mereta da vegnir menziunaus en nies rapport annual. El ei morts ils 15 da fenadur 1982 suenter ina greva malsogna, surportada cun pazienzia e resignaziun ella veglia dil Segner. Ensemes cun Sur plevon G. Antoni Fetz ha il defunct dirigiu onns ed onns il chor baselgia da

Sedrun, al qual el metta pli tard a disposizion sias forzas entochen 1962, total plirs decennis, tut per l'amur da Diu. Sche zaco pusseivel muncava il Toni mai, seigi quei tier survetschs divins, viaspas, devoziuns e processiuns. Il Segner vegn segir a remunerar tals sacrificis. Dieus detti ad el il ruaus perpeten.

Mutaziuns

La suprastonza ensemen cun nies augsegner, Sur Giusep Cahtomas, sesprovan da reocupar il post da survigilader ed ordinader ella baselgia s. Vigeli. Entochen oz stentas vanas.

Sco ugau e caluster dalla caplutta da Nossadunna a Zarcuns havein nus elegiu signur Schmid-Manetsch Vigeli. Cordiala gratulaziun, engraziament e bien success.

Ina midada da ugau e caluster ha ei dau a Tschamut. Per consequenza da midada da dimora han ils consorts Paulina e Nazi Cathomas demissionau sco ugau e caluster. En quels dus onns da survetsch han els prestau bia buna lavur, giu bien quitau dil sanctuari e schau muncar neginas breigias per preparar la restauraziun previda dalla caplutta e quei cun success. Cordial engraziament per quei fritteivel operar. Danovamein havein nus stoviu sevolver tier gl'antierieur ugau e caluster Beat Müller-Bear. Duront 33 onns haveva la famiglia Bear giu quitau dil bi sanctuari sissum la Surselva. Nus essan engrazieivels, ch'els han puspei dau suatientscha a nies clom e surpriu quella missiun, giavischond cunteintscha, sattisfacziun e bien success.

Conclusiun

Alla fin da miu cuort rapport engraziel jeu a tut ils fideivels collaboraturs e survients da nossapleiv. Oravontut auda in cauld engraziament a nos premurai augsegners. Els prestan la gronda lavur da pastoraziun. Nus lein sespruar da segidar cun els e sustener els en lur operar. Jeu engraziel a mes collegas dalla suprastonza, al cussegl pastoral, als ugaus da baselgias e capluttas, als calusters, dirigents ed organists sco era als chorus da baselgia, plinavon era allas persunas, ch'ein en survetsch dall'instrucziun religiosa. Il pli grond engraziament auda al Tutpuscent, alla protecziun dil Qual nus recumandein nossa pleiv.

Sedrun, ils 6 d'avrel 1983

Il president
Theophil Schmid

QUEEN DA CULT PER IGL ONN 1982/83

Quen da menaschi:

Intradas:

Tscheins casas	8'660.--
SVS e cassa innoccupazium	6'478.35
Tscheins quens currents	132.30
Tscheins da praus	1'188.50
Unfrenda d. Christus retg	470.--
Tscheins da fondos	1'515.70
Tscheins terren casa communalia	6'200.--
Tscheins parcadi e plaz da sport	13'074.--
Contribuzium per dar doctrina	6'000.--
Contribuzium caluster	1'500.--
Restituzium taglia antizipada	598.95
Quartier Camischolas	561.85
Baselgia catolica per inventaris.	5'388.--
Diversas	491.45
Taglia per 1982	127'272.20

Expensas:

Pagas	115'122.65
Tscheins e spesas conto curr.	144.95
Manteniment da baghetgs	25'184.55
SVS Kleruskasse cassa innoccupazium	16'311.05
Biro	1'469.90
Spesas	2'168.40
Jeli electrisch aua	6'301.--
Contribuziuns	500.--
Hipoteca GKB	5'100.--
Sesiuns e pagas suprastonza	3'940.--
Canalisazium serenera	3'502.60
Uorden per dar doctrina	361.50
Diversas	291.40
Segiradas	3'213.10
Autos autist garascha	4'466.--
Agids pastorals	1'920.--
Stampats publicaziuns	1'466.--
Restituzium taglia a luvr. jasters	760.90
Taglia	987.--
Inventarisazium baselgias e capl.	4'860.15
Planisazium	2'416.85
Incasso taglia	2'545.20

Surpli expensas	frs.	179'531.30	203'033.20
		23'501.90	

203'033.20	203'033.20
------------	------------

=====

B I L A N Z A   per   28. fevrier 1983

A C T I V A :

Cassa	342.83
Conto current GKB	175.80
Casas	71'796.05
Dabien taglia rest	107'272.20
Praus	1.--

P A S S I V A :

Deivet hypotecar GKB	71'796.05
Imprest caplania Selva	9'963.35
Imprest Parvenda Rueras	11'093.30
Quen per incassar la taglia	2'545.20
Conto current Raiffeisen	14'032.25

SURPLI ACTIVA	179'587.88	109'430.15
		70'157.73

	179'587.88	179'587.88
--	------------	------------

=====

Cumparegliazion:

Surpli activa 28.2.82	93'659.63
Surpli activa 28.2.83	70'157.73

Fatg anavos 1982	23'501.90
------------------	-----------

=====

RAPPORT DALS REVISURS DA QUEN .

18-5-1983

Sut datum ails 26 - 3 - 1983 han ils revisurs repassau il quen e la bilanza per igl onn da quen 1982 dalla pleiv catolic-romana Tujetsch.

Nus havein controlau intradas ed expensas, la bilanza sco era la facultad ed ils tetels da valeta.

Per intradas ed expensas ein tuttas quittanzas avon maun ed ein vegnidias controladas miniziusamein. Tier tuttas damondas leutier ha nies zun premurau cassier saviu dar il giavischau sclariment.

Il quen ei menaus gests ed entelgievels ed ei sauda in grond engraziament per il stupent siarra quen a nies cassier.

Sin fundament dallas controlas fatgas proponin nus alla hodierna radunanza generala da pleiv:

- a) D'approbar il siarra quen e la bilanza dalla pleiv per igl onn 1982.
- b) De dar scarica alla suprastonza e tuts funczionaris.
- c) D'admetter in cauld engraziament a nossa suprastonza per la gronda lavur, sco era tuts gidonters e gidontras dalla pleiv. Quei engraziament auda era a nos reveri augsegners ed a tut tgi che ha luvrau per il beinstar da nossa pleiv.
Dieus paghi.

18-5-83

7188 SEDRUN/7181 RUERAS, 26-3-83

Ils revisurs:

Schmid Blers
Berther-Conrad *C. Baumer*

Cavegn Rudolf

R. Cavegn

INTRADAS:

Tscheins casas	9'400.--
SVS e cassa da pensiun	6'500.--
Tscheins da praus	1'200.--
Unfrenda da Christus retg	400.--
Tscheins da fondos ect.	1'500.--
Tscheins terren casa comm. 9	6'200.--
Tscheins parcadi i plaz d. sport	13'074.--
Contribuziun per dar ductrina	6'000.--
Contribuziun p. caluster	1'500.--
Restituziun taglia antizipada	500.--
Taglia per 1983	153'026.--

EXPENSAS:

Pagas	120'000.--
Tscheins e spesas conto current	300.--
Manteniment da baghetgs	16'000.--
SVS e cassa da pensiun	17'500.--
Biro	1'700.--
Spesas	2'000.--
Jeli electrisch, aua	10'000.--
Contribuziuns	1'000.--
Hypoteca GKB	5'000.--
Sesiuns e pagas suprastonza	4'000.--
Canalisaziun e serenera	3'500.--
Uorden per dar ductrina	400.--
Segiradas	3'400.--
Auto, garascha, autist	4'500.--
Agids pastorals	2'000.--
Stampats e publicaziuns	1'500.--
Restituziun taglia a luvr. jasters	1'000.--
Taglia	1'000.--
Per incassar la taglia	2'500.--
Diversas	2'000.--

199'300.-- 199'300.--

=====

FACULTAD DA PARVENDAS E CAPLANIAS TUJETSCH PER 28. da fevrer 1983

Obligaziuns spargn	Carnets da spargn	Imprests
-----------------------	----------------------	----------

Parvenda e caplania
Sedrun

Tier banca cantunala	33'000.--	9'503.15	---.--
Tier banca Raiffeisen	19'000.--	4'027.13	---.--

52'000.--	13'530.28	---.--
-----------	-----------	--------

=====	=====	=====
-------	-------	-------

Parvenda Rueras

Tier banca Raiffeisen	7'000.--	953.15	---.--
Da bien dalla pleiv			22'593.30

7'000.--	953.15	22'593.30
----------	--------	-----------

=====	=====	=====
-------	-------	-------

Caplania Selva

Tier banca cantunala	7'000.--		
Tier banca Raiffeisen	5'000.--	1'220.90	
Da bien dalla pleiv			9'963.35

12'000.--	1'220.90	9'963.35
-----------	----------	----------

Il cassier:

R. Favre

FACULTAD DA BASELGIAS E CAPLUTTAS	Revisiun d. 26.1.1983
<u>SEDRUN baselgia s. Vigeli</u>	Ugau: L. Jacomet frs. 111'344.75
Messas fundadas s. Vigeli	frs. 22'472.50
Messas fundadas caplania	frs. 29'463.90
Capitals baselgia s. Vigeli	
<u>RUERAS: baselgia s. Giachen</u>	Ugau: G.Giachen Monn frs. 82'442.50
Messas fundadas	frs. 35'538.05
Fondo baselgia	frs. 21'360.40
Conto da baghegiar	
<u>GIUV caplutta s. Bistgaun</u>	Ugau: G.Giachen Monn frs. 12'966.90
Facultad	
<u>SELVA: baselgia s. Gion e s. Paul</u>	Ugau: Stiafen Venzin frs. 27'292.65
Messas fundadas	frs. 33'830.95
Facultad	
<u>CAPLUTTA s. Brida</u>	Ugau: Stiafen Venzin frs. 7'197.85
Facultad	
<u>BUGNEI caplutta s. Giusep</u>	Ugau: A. Decurtins frs. 20'632.80
Facultad	
<u>CAMISCHOLAS: caplutta s. Onna</u>	Ugau: V. Cavegn frs. 5'916.35
Facultad	
<u>SÜDREIN: caplutta s. Antoni</u>	Ugau: Valtentin Hendry frs. 16'352.--
Facultad	
<u>CAVORGIA: caplutta s. Leci</u>	Ugau: Gaudenz Hendry frs. 7'224.80
Facultad	
<u>ZARCUNS: caplutta Nossadunna</u>	Ugau: Vigeli Schmid frs. 14'244.95
Facultad	
<u>TSCHAMUT: caplutta s.Clau</u>	Ugau: Paulina Cathomas frs. 4'256.85
Facultad	frs. 5'299.35
Fondo renovaziun	